

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szlágyi Dezső)-utca 6.

Nagy zavar a lakbértörvény körül

A regáti nagy városokban már is óriási zavar keletkezett a lakások körül. A regáti jogszabások szerint ugyanis már március 23-án vége van a lakbérnegyednek és így néhány nap múlva lejár a mostani lakbértörvény, anélkül, hogy az új törvényt letárgyalhatta volna a parlament.

A helyzet az, hogy már fizikai idő sincs arra, hogy az új törvényt megalkossák, szentesítsék, kihirdessék és életbe léptessék, ami azt a jogi abszurdumot idézi elő, hogy az összes lakások már most felszabadulnak és minden további törvényes intézkedés hiányában a háztulajdonosok szabad rendelkezése alá kerülnek.

A bukaresti lapok, amelyek eddig meglehetősen közönnnyel nézték a városi lakosság legnagyobb problémáját: a lakáskérdést, most, a fenyegető veszély közvetlen küszöbén, egyszerre felébredtek és koncentrikus támadásokat intéznek a kormány ellen. Igazán politikai és pártkülönbség nélkül követelik a lakásügy igazságos, méltányos és lehetséges megoldását. Most már igen erős hangulat keletkezett amellett, hogy miután az új törvényes intézkedés elkésztett, egyetlen szakaszos törvénnyel a mai lakbértörvényt mindenki számára egy évvel meg kell hosszabbítani. Még csak lakbérfelemelést sem lehet követelni azoktól a lakóktól, akik nincsenek előre kellőképpen tájékozva, akik a mai gazdasági viszonyok között nincsenek abban a szerencsés helyzetben, hogy előtűnik ismeretlen összeget tartalékolhassanak a legközelebbi lakbérnegyedre, amely már egy pár nap múlva esedékes.

Meg kell tehát a mai törvényt hosszabbítani, lakbérfelemelés nélkül és a lehető leggyorsabban. Nem szabad kitérni a városi polgárság millióit egy váratlan meglepetésnek, ami példátlan zavarokat okozhat.

Egy esztendő kell ahhoz, hogy a kérdést előkészítsék, sokkal alaposabban, mint a mai tervezet. Egy év alatt milliókat kell áldozni új építkezésekre, meg kell hozni az építkezések támogatásáról szóló új

törvényt, statisztikát kell csinálni a lakókról és a lakásokról, kalkulálni kell a háztulajdonosok és a lakók teherbíróképességével, tanulmányozni kell a külföldi példákat és csak azután lehet szó új, igazságos és mindenkit kielégítő lakbértörvény megalkotásáról.

Bukarestben már is nagyon

izzó a hangulat a lakbértörvény körül keletkezett zavar miatt.

A sajtó már visszatükrözi ezt az általános hangulatot, amely elől a kormány nem térhet ki. Be kell látnia az utolsó pillanatban, hogy a mai helyzet nem alkalmas a problémák radikális megoldására és külö-

nösen súlyos a néptömegekre nézve, amelyek sehogy sincsenek még felkészülve sem az aranyparitások lakbérre, sem a lakások szabad forgalmára.

Minden remény meg van arra, hogy a kormány számolni is fog az adott helyzettel és a mai lakbértörvényt változtatlanul fogják meghosszabbítani legalább egy esztendőre.

A kormány még nem alakult át, de a Goldis-csoport miatt továbbra is tisztázatlan a helyzet Averescu kétórás tárgyalása Lupas közegészségügyi miniszterrel

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A kormány lapja ugyan mélységesen hallgat róla, de az ellenzéki sajtó, élén a mérsékelt Viitorullal, napok óta szellőzteti azt a hírt, hogy a kormány lényeges rekonstrukción fog átmenni.

Van ugyanis a kormánynak három tagja: Goldis László kultuszminiszter, Lepadatu János pénzügyminiszter és Lupas János közegészségügyi miniszter, — akik máig sem léptek be a kormánypártba, hanem megmaradtak — mint ők mondják — a román nemzeti párt híveinek, amely párt viszont a parasztpárttal egyesülve, szélső ellenzéki állásponton van. A kormánypártnak már régóta kellemetlen volt az, hogy ez a három súlyos erdélyi politikus — noha mindegyikük jelentős tárcát tölt be, kívül áll a pártban. Ezért eléggé sűrűn mentek üzenetek, felszólítások hozzájuk, hogy csatlakozzanak a kormányzó néppárt soraihoz. Goldisék azonban nem tették meg ezt a lépést. Egy kis csoport, Moldovan Viktor vezetésével, elszakadt Goldis úgynevezett erdélyi román nemzeti pártjától és belépett az Averescu-párt-

ba. Maradtak azonban még így is Goldisnak hívei, akik annyira nem követték Moldovan, Viktorékat, hogy siettek határozatot hozni, amelyben kimondják:

1. hogy szolidaritás Goldissal, Lepadatuval és Lupassal; viszont 2. bizalommal vannak Averescu tábornok iránt; és 3. hogy az erdélyi román nemzeti pártnak (tudniillik annak, amelyhez tartozónak Goldis számítja magát) magatartását a jelenben és a jövőben egyaránt, bármilyen is, illetékes szervei fogják meghatározni.

(Érdekes, hogy Moldovan Viktor szerint ezek a szervek — nincsenek, mert hiszen a nemzeti párt összeolvadt a parasztpárttal és ellenzéki lett; míg Goldisék szilárdan hangoztatják, hogy ők az igazi román nemzeti párt.)

Goldiséknak ezt a határozatot Lupas közegészségügyi miniszter adta át a miniszterelnöknek, akivel ez alkalommal két órán át tanácskozott. Miről? — ezt Lupas

nem akarta elmondani az újságíróknak.

Egyes beavatott kormánypárti képviselők szerint a Goldis-csoport sorsa meg van pecsételve, ami azt jelentené, hogy Goldis kiválik a kormányból, mert nem hajlandó azonnal belépni a kormánypártba.

Allítólag Goldis maga is járt tegnap Averescu miniszterelnökénél és az alábbi álláspontot képviselte:

1. fenn kívánja tartani az együttműködést a kormánnyal;
2. nem adja be lemondását és nem fog fuzionálni az Averescu-párttal;
3. ha lemondásra szólítják fel, akkor a király elé fog járulni, mert őt és híveit azon az alapon hívták meg a kormányba, hogy a király koalíciós kormány alakítását kívánta.

Egyelőre ez a helyzet és még hozzávetőleg sem tudja senki megmondani, mikor lesz a kibontakozás?

Olaszország műforradalmat készít elő Albániában

Jugoszláviai lapokban olvassuk ezt a fantasztikus hírt az a megjegyzéssel, hogy ez értesülés szavahihető forrásból ered Tiránából.

Olaszország ezek szerint, Ahmed Zogu köztársasági elnök halgatólagos beleegyezésével forradalmat készít elő Albániában. A forradalom következtében Olaszország az

olasz-albán megegyezésre támaszkodva, mely jogot ad a fascista kormánynak arra, hogy szükség esetén csapatokat vezessen le albán területre, nagyszabású fegyveres felvonulásra készül Albániában.

A lapok szerint Olaszországot nem érheti semmi meglepetés mert Valonával szemben oly erőket halmozott fel,

hogy Jugoszlávia tiltakozását bizvást figyelmen kívül hagyhatja.

Egy másik hírforrás szerint Sefket bég, Achmed Zogu jövődöbeli veje, ugyancsak kezére jár az olaszoknak abban, hogy április elsejével Elbaszánban törjön ki a forradalom, hogy Olaszországnak legyen oka oda bevonulni.

Mit szól hozzá?

REKLÁM
A TEMETŐBEN

Az amerikai reklám még a temetőbe is bevonult. A longislandi temető egyik sírkövén a következő felírás olvasható:

„Itt nyugszik Annie Haykins. Szépségét tovább is megőrizte volna, hogy ha nem mulasztja el a Carton-féle krémet használni.”

Egy másik sírkövén a következő sorok állanak:

„Itt nyugszik Gioe Bernestam, a Bernestem és Chap ismert drogustacég főnöke. Cége minden vevőjét a legpontosabban, legolcsóbban szolgálja ki.”

MENNYI PÉNZT TUD EGY SZÍNÉSZNŐ KÖLCSONKÉRNI?

Newyork egyik legszebb és legelégánsabb színésznője, Amelia Robertson egy itteni bankárral a következő fogadást kötötte:

A művésznő kötelezi magát, hogy nyolc órán belül teljesen ismeretlen emberektől ezer dollárt tud kölcsönkapni. A bankár 10.000 dolláros csekket deponált arra az esetre, ha Miss. Robertson megnyeri a fogadást, ellenkező esetben a művésznő kötelezi magát, hogy tanuk előtt megcsókolja a bankárt. A fogadás megkötése után azonnal hozzáláttak annak kiviteléhez. Miss Robertson az utcan az első járókelőhöz fordult:

— Uram, borzasztó fáradt vagyok és szeretnék egy cukrászdába menni. Otthon felejtettem a pénztárcámat. Legyen olyan jó, adjon kölcsön egy dollárt.

A megszólított egy öt dolláros bankjegyet adott a művésznőnek, aki felírta a kölcsönadó nevét és címét. Három óra leforgása alatt már együtt volt az ezer dollár. Miss Robertson most már passzióból tovább folytatta a kölcsönkérést. Nyolc óra alatt 4328 dollárt tudott kölcsön szerezni, ami tekintettel a művésznő feltűnő szépségére, nem is olyan nagy összeg. Másnap tovább komplikálódott az eset. Miss Robertson másnap postán küldte vissza a kölcsönzött dollárokat a legnagyobb meglepetésére 3118 dollárt a posta nem tudott kézbesíteni. Az illető urak úgy látszik bizonyos okokból okosabbnak tartották néhány dollárt elveszíteni, mintsem felfedni inkognitójukat és ezért hamis neveket mondtak.

Mit csinálnak a szovjet delegátusai Kisenevben? Luxuscikkeket is vásároltak...

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Kisenevből jelentik: A román—oros vegyesbizottság első ülésén a delegátusok kölcsönösen megvizsgálták egymás felhatalmazásait és megbeszélték a napirendre kerülő kérdések sorát.

A második ülésen, amelyen Petrescu tábornok elnököt, megvitatták, hogyan lehetne Oroszországba szállítani egy csapat orosz katonát, — olyanokat, akik a háború alatt német, vagy osztrák—magyar fogságba estek. Amikor évekkkel ezelőtt kiszabadultak a fogságból, Besszarábián keresztül akartak hazatérni. A szovjet-hatóságok azonban nem engedték, hogy a volt foglyok a Dnyeszteren átkeljenek, noha a besszarábiai hatóságok a vegyes bizottság utján mindent elkövettek, hogy a volt foglyok hazaengedését kieszközöljék.

A szovjet delegátusai ez alkalommal sem mutattak hajlandóságot arra, hogy a volt foglyokat hazaengedjék. Arra hivatkoztak az orosz megbízottak, hogy ezek a foglyok

nem jelentkeztek orosz hatóságnál 1924-ig, tehát egy szovjettörvény értelmében elvesztették orosz állampolgárságukat.

Tegnap különben majdnem baleset érte a két delegációt. Amint autón a sziguranca helyisége felé hajtottak, — ahol a tanácskozásokat tartják,

csepp híján összeütköztek Nita besszarábiai tárcanélküli miniszter gépkocsijával. Csak a miniszter sofőrjének lélekjelenléte mentette meg őket az összeütközéstől.

Este a bolsevik delegátusok számos üzletben jártak és legnagyobb részt luxuscikket vásároltak.

Emberek kínálják mirigyeiket megfiatalító operációkhoz

Az ember mirigye olcsóbb, mint a csimpánzé

Párisból jelentik: Voronov tannár milliós költségekkel felépített rivierai csimpánztelepei rövid időn belül úgy látszik feleslegessé válnak. Nem azért, mintha nem akadna ember, aki az elmúlt és visszasóvárgott ifjúságát, ha ideig-óráig is, nem szeretné visszaszerzeni, sőt igen sokan akadnak még ma is, akik az előjövő fiatalság reményében operációnak vetik alá magukat. Voronov maga mondja, hogy már nem bírja a túlhalmozott munkát. Agyondolgozta magát, halálosan fáradt, de nem lehet pihennie.

A csimpánztelepek nem ezért válnak feleslegessé, hanem azért, mert

a csimpánzok konkurensekre akadtak — az emberben.

Voronov fényesen berendezett párisi klinikáján kettős sorokban állanak a jelentkezők, akik ivarmirigyeiket megfelelő jutalom ellenében ajánlják fel Voronov operációihoz.

Párisban ma már az ivarmirigy operációkhoz nem a csimpánzok mirigyeit használják, hanem az elszegényedett „nekem már mind egy” emberek mirigyeit.

Megdöbbentő ez az öncsonkítás, amely nemcsak Párisban, hanem az egész világon, mint szomorú pénzszerzés már-már divattá vált.

Az elmúlt napokban orvosi körökben feltűnést keltett több kitűnő gyakorlóorvosnak az a kijelentése, hogy naponként több ember keresi fel őket rendelőikben s ajánlják fel önmagukat operációs átültetési célokra.

Érdekes, hogy nemcsak férfiak, hanem nők is akadnak a jelentkezők között és a jelentkezők a legszegényebb néposztályokból kerülődnak.

Párisban és Berlinben már igen régen emberi ivarmirigyeket használnak az ugynevezett ivarmirigy átültetési operációkhoz. Kétféleképpen, még pedig azért, mert olcsóbb, másodszor pedig a regenerálódás biztosabb. Az átültetési operációhoz csak fiatal ember mirigyeit lehet használni, aki elkészenedésében és pénzügyében, meg gondolatlanul odaveti magát egy ilyen súlyos és komplikált operációnak...

A középkorban a mincstelenek szívesen mentek eunuhoknak. — Most Voronov-kísérletekhez adják oda magukat.

— Azt hallom, hogy a feleséget tengerpartra küldi üdülés céljából.

— Igen, főleg az én üdülésem céljából!

Egy „halott” különös igénye

Aki az özvegyétől akar örökölni

Rómából jelentik: Az itteni bíróságnál megjelent egy ember és a hivatalnok kérdésére előadta, hogy az özvegye után maradt örökséget óhajtja átvenni. A hivatalnok először azt hitte, hogy rosszul hallotta a kérdést és a derék férfi a felesége hagyatékát óhajtja átvenni. Az örökös azonban ragaszkodott ahhoz, hogy ő igényt az özvegye után akar örökölni.

— Uram, ebben az esetben önnek halottnak kéne lennie, — mondotta a hivatalnok.

— Ugy van. Én halott is vagyok

— mondotta büszkén az örökös és szabályos halotti bizonyítványt húzott elő a zsebéből.

Kiderült, hogy a derék férfi sok évvel ezelőtt Amerikába vándorolt ki és nem adott magáról életjelt. Hazájában megindult a holtanyilvántási eljárás, a felesége másodszor is férjhezment és szép vagyon visszahagyásával meghalt. Az első számú férjnek Olaszországba való visszatérése után első utja a bíróságra vezetett és bejelentette igényét özvegyének hagyatékára.

Mozgószínházi műsorok:

Apollo mozgó

Ma, kedden premier

Monte-Carlo

Izgalmas társadalmi dráma
10 felvonásban.

Gyönyörű rivierai felvételek.
Tökéletes rendezés. Izgalmas téma
Kötő játék. A főszerepben:
a gyönyörű Betty Ballour,
az angol Mary Pickford

P. Sonore

teljesen új műsorra lép fel

Dorian filmszínház

Ma 5, 7 és 9 órákor

SIEGFRIED and VICTOIRE

a világhírű Black-bottom táncosok

Ezenkívül a

DOKTOR UR

vígjáték 7 felvonásban.

A főszerepben: Reginald Denny.

Jön: Práter Mizzi

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

Velencei szerelmes éjszakák

Arletta Marshall
Mindszenythy Mária

Pazar kiállítás
Csodás rendezés
Toilették sokasága

Fleischmann József

ár- és butorszállítási vállalat

Telefon:

503

Mihai Viteazul (Nagypiac)-tér 7

Sóáruda mellett. 3457

Két vőlegény - egy menyasszony

Regényes szerelem Budapest, Nagyvárad és Páris között

Vannak még romantikus szerelmek. Olyanok, amelyeket nem a hűség és nem az érdek diktál. Szerelmek, amelyek mesébe illő elszántsággal és csodálatos erővel küzdenek a boldogságért, az emberek, a pénz és a sors könyörtelenségével szemben. Vannak még romantikus szerelmesek, sőt mi több, itt vannak Váradon. Ime a történetük:

Az első karikagyűrű.

A történet tulajdonképpen nem is egy, hanem két szerelem története. Az egyik évekel ezelőtt, Pesten szövődött, a másik pedig itt játszódott le Váradon, a legutóbbi időkben. Mindkettőnek egy a hőse: C. Lilly budapesti, majd nagyvárad-i úrleány, akinek fiatal és csinos személye körül normálódott ki az egész romantikus történet. Kezldött azzal, hogy Lilly és egy budapesti fiatalember: Z. B. szerették egymást. Tiszta, gyermeki szerelem volt az, amelynek kifejlődését megakadályozta az a körülmény, hogy a leány szülei elhaltak és Lilly (ez 1923-ban történt), lekötözött Váradra a nagymamájához. Ugyanakkor a vőlegénye, (mert vőlegénye volt már akkor Z. B.) kimen. Párisba — szerencsét próbálni.

Uj férfi a láthatáron.

Az egyik Párisban, a másik itt, Nagyváradon: de azért a szerelmesek között nem szűnt meg az összeköttetés. Levelek mentek, levelek jöttek, amíglen a Körös-parton új szerelem nem szövődött. Uj férfi tűnt fel a láthatáron, egy szimpatikus, várad-i magántisztviselő: G. M. és becsületes ostrom alá vette a leánynak párisi hódoltságban levő szívét. És Lilly sokáig küzdött magával, míg a régi és az új szerelem között válaszott. De győzött az új szerelem, és így történt, hogy azontul egyre kevesebb levél ment Párisba és ami ment, azt többé nem a szerelem, hanem a barátság diktálta.

Tragédia készül.

Minden rendben is lett volna, ha nem lett volna köztük két nagy akadály. Az egyik a szegénység volt, a másik a vallás-különbőség. Szegény volt a fiú, szegény volt a leány. Mindketten hivatalba jártak: ez azonban csak a kisebbik baj volt. A nagyobbik baj az volt, hogy a leány keresztény volt, a fiú pedig zsidó. S a fiú vallásos, orthodox szülei sehogysem akartak beleegyezni abba, hogy keresztény leány legyen a menyük és hozzá szegény. A szerelmes G. M. esztendőig kérelmezte a szüleit és biztatta a leányt.

— Elveszlek, hogyan vennék el, hiszen szeretlek!

— De mikor? — kérdezte a leány és közben multak a hónapok s multak az évek.

A párisi vőlegény.

Néhány héttel ezelőtt aztán Lilly a következő szavakkal fordult S. M.-hez.

— Megyek Párisba!

Az nem akart neki hinni.

— Ugyan ne bolondozz!

— Nem bolondozok, komolyan mondom! Ha te nem veszel feleségül, majd elvesz Z. B., aki kint van Párisban és még mindig szeret!

Szegény Lilly könnyezett.

— Mit erőszakoskodjam? —

Mit legyek én a te szüleid terhére? ... Megyek Párisba, jobb lesz ...

Többet nem beszéltek a dolgról. A fiú nem hitt a leány-

nak, az pedig most már mindenáron asszony akart lenni. S egy nap összeköltött és bucsú nélkül elutazott Párisba.

A regény szövődik.

Szegény fiú majd megőrült, amikor megtudta, hogy elutazott a Lilly.

— Hát mégis megtette?! — Meg tudta tenni?! ...

Napokig nem lehetett vele beszélni. Azaz hogy nem nyugodott addig, amíg a leány párisi címét meg nem tudta. És attól kezdve sürgönyök mentek, táviratok mentek a Szajna partjára:

— Gyere vissza, ha ismeresz Istent! Nem tudok nélküled élni!

Közben pedig a szülők ellenállása is megtört.

— Igaz, hogy szegény leány, az is igaz, hogy nem zsidó, de

hát jó leány, tisztességes leány és szereti a fiút ...

Hetek multak el így, izgalmas levélváltásban Páris és Nagyvárad között, míg végre megérkezett a boldogító válasz:

— Jövök!

Holtom, holtodiglan ...

És néhány nappal ezelőtt megérkezett Nagyváradra maga a leány is. A két szerelmes sirva ölekezett össze és percekig nem jutottak szóhoz.

— Visszajöttem, hogyan jöttem volna vissza, hiszen hívtál!

Egyenesen a fiú szüleihez mentek. Azok már várták őket és áldásukat adták a boldog szerelmesekre. Áldásukat adták rájuk és nonsokára már csak az ásó és kapa választhatja el a két fiatal szívet egymástól. Mert esküvővel végződik a regény, amely Budapest, Párison és Nagyváradon át mégis csak a boldogsághoz vezetett.

K. L.

Nagy földrengés pusztított a japán tenger partján

Tegnap hajnalban Osaka környékén nagy földrengés pusztított.

A földrengés fészke és központjai a japán tenger volt.

A pusztításról eddig csak igen kevés részletes jelentés futott be. Az eddigi hírek szerint Amarnbolban egy vasuti hid összeomlott.

Osaka és Kobe között több helyütt megszakadt nemcsak a táviróforgalom, hanem a vasuti összeköttetés is.

A földrengés területén több gázgyár és épület kigyúlt. Emberéletben kevés káreset.

ÉN NEM ENNÉK BANKIGAZGATÓT

Csodálkozom a kassai cigányok étvágyán

— Igaz ez a rémhír, Szerkesztő ur, a kassai emberevő cigányokról?

— Öszintén szólva én magam is kételkedem benne. De hát az ösz-szes lapok írják róla és a csend-őrség is hivatalos kommunikét adott ki az esetről. Valamnek mégis kellett történnie.

— És az is igaz, hogy bankigazgatót ettek meg a cigányok.

— Önt csak ez háborítja fel?

— Bocsanatot kérek, én senki-nek az izlését nem kifogásolhatom.

Ha a kassai cigányoknak izlik az emberhus, ez az ő dolguk. De annyit mondhatok, ha általában divatba is jönne az emberpecsenye, a világ minden kincseért sem ennék bankigazgatót.

— No hát kérem, ez már mégis...

— Ön úgy látszik, nem ismeri a bankigazgatókat, Szerkesztő ur, ha nincs ezen a véleményen.

— Dehogyan is nem. De hát...

— Vannak nagyon előzékeny, végtelenül udvarias, sima modoru, lekötölezően szíves bankdirektorok. Elképzelem, hogy ezeknek a husuk émelgősen édeskés, puha és nyúlós lehet. Az első harapásra talán izletes is, de azután csak felkelténék az étvágyat, anélkül, hogy kielégitenék.

— Hogy érti ezt?

— Ugy, ahogy mondom. A husuk olyan lehet, mint a jellemük. Mindent megígérnek, de semmit sem teljesítenek. És ezek még a jobb falatok.

— Vannak rosszabbak is?

— Hogyne. Itt vannak az okos, a rábeszélő, a meggyőző, az ékesen szóló direktorok. Akik megértetik a klienssel, hogy valóságos jótéteményt gyakorolnak vele, ha a saját pénzük után harminc százalékos kamatot fizetnek. Akik elszédítenek, elkábítanak, elkápráztatnak bennünket és magunk sem tudjuk miképen, de egyszerre azt vesszük észre, hogy lekötöztettük a banknak, mert a pénzünket elfogadta.

— Mi van ezekkel a direktorokkal?

— Ezeknek a husa tulságosan fűszeres, ópumos, kábítóan illatos lehet. Minél többet eszik belőle az ember, annál jobban elszédül. Hát még az energikus igazgatók!

— Ez milyen típus?

— Ezek a gögösek, a tekintélyesek, az ünnepelek. Bejutni hozzájuk sokkal nehezebb, mint az angol főrendiházba, elnöknek. — Ezek félvállról beszélnek minden emberfiával. Azt hiszik, az egész világ az ő alattvalójuk és mindenki csak azért született a földre, hogy nekik rendelkezésre álljon.

Nos, találja ki, melyen lehet ezeknek az ize?

— Fogalmam sincs róla.

— Pedig könnyen kitalálhatja. Kemény, nyúlós, csupa izom, megemészthetetlen. Egyáltalában nem tápláló, de nagyon kiadós, mert néhány falattal már torkig van velük az ember. Ha piaci ára volna már az emberhusnak, akkor az ilyen igazgatókat legtöbbször, mint olcsó húst mérnék ki. Ezek a főbb típusok. De látja Szerkesztő ur, a bankdirektorok husa is szezon szerint változik, akár a vadaké.

— Ezt megint nem értem.

— Mindaz, mit eddig mondtam csak a konjunktura idejére vonatkozik. Amikor az inkasszó szünetel, amikor van pénz, amikor egyáltalában lehet tárgyalni a bankdirektorokkal. A másik időszakot én tilalmi időnek javasolnám kimondani, amikor nem szabadna bankigazgatókat ebédelni.

— Milyen időszakot?

— A pénzhiány szeszóját. Amikor a bankok felmondják a kölcsönöket, leépítenek, behajtják, perelnek, csődöt kérnek, emelik a kölcsönök kamatait. Ilyenkor valóságos istenkísértés volna bankigazgatókat fogyasztani. A husuk ebben az egész szezonban majdnem kivétel nélkül epés, keserű, mérges. Annnyira megfiékszik a gyomrot, hogy kész mérgezést jelent az elfogyasztásuk, még ha a

legizletesebb mártásban is találják fel őket.

— Most ilyen időszak van?

— Már évek óta. Éppen ezért, őszintén csodálom a kassai cigányok étvágát és vakmerőségét. Soha nem ennék emberhúst, de a krízis idején meg éppen semmi körülmények között sem. Hacsak...

— Mi az, hogy hacsak?

— Arra gondoltam, hogy a legtöbb bank már közgyűlés után van. Mindenütt felemelték az alaptőkéket, leírták a veszteségeket és kiutalták a direktoroknak a busás jutalékokat.

— Mi következik ebből?

— Lehet, hogy a kassai cigányok azt hitték, hogy most néhány hétig a legmakacsabb bankdirektor husa is némileg élvezhető. Nem gondolja Szerkesztő ur?

—drb.

Cégtáblák

olcsón fest **Földes**
címfestő Ságuna (Kapucinus)-utca
19. szám. 3456

Sikerült egy nagyvárad

műgyűjteményt

eladásra és aukcionálásra megszerezni.

A képekből, nemes porcellánokból és egyéb műtárgyakból álló műgyűjtemény

kiállítása március 8. és 9-én, aukcionálása 10-én lesz

a premontrei gimnázium földszinti, utcai termében.

Juricskay Béla

az Ardeal tulajdonosa.

Verseny előnyomda nyílt! **Bécsi és Bpesti** mintákkal. - Olcsó árak! **Hericsné** üzletében, Avram I. 2998 (Kossuth-u.) 2 sz.

Croitor pentru domni

BOBITAN

angol és francia
uri szabó

Parcul
Eminescu
(Ezredévi
emléktér)

26

3191

Tavaszi szövetek
megérkeztek.

**Művészi
felvételek
Majornál**

Bul. Reg. Ferd. 12, Apolló-palota.
Olcsó árak! 3223

Vizumot

utlevélre

Telefon

458

a Hegedűs

Írtlapirodába kérem

Az Estilap új regénye

Tegnap fejeztük be a mindvégig izgalmasan érdekes „Hét pupos tornya” közlését és a közeli napokban új regényt adunk az Estilap olvasóinak.

Regényeink kiválasztásánál mindig az volt a célunk, hogy az olvasóknak változatos irodalmi alkotásokat nyújtsunk. Ez a törekvés vezetett bennünket, amikor a háborút követő konjunkturális világ nagy regénye (Gróf Kohn) után egy idegizgató kalandortörténetet (Hét pupos tornya) közzeltünk.

Új regényünk egy olyan korban játszódik, amikor még nem volt háború, nem volt konjunktúra és nem kellettek háborzongató, idegizgató bűnügyi történetek; egy olyan korban, amikor még beteljesedhetett két tiszta szív őszinte szerelmének boldogsága...

Regényünkre máris felhívjuk az olvasók figyelmét.

Faraó kincse

A titokzatos sziklaváros rejtelmek

A vöröstenger északkeleti szegletén Akaba és a holt-tenger között egy titokzatos sziklaország terül el, melynek fővárosa az ősrégi Petra. Két évszázadon keresztül a világ egyik leghatalmasabb birodalmának, a nabateusok országának székhelye volt és csodálatosan egyesítette magában az arab és a görög kultúra vegyülékét. Még ma is nagyszerű remek, világtörténelmi értékű ősrégi felírások emlékeztetnek az ókor egyik legvirágzóbb kulturájára, amely a vad és barátságtalan sziklatenger közepén telepedett meg.

Nagyon nehéz Petra városába eljutni. A völgy, amelyben fekszik majdnem áthatolhatatlan meredek hegyekkel, sziklatömegekkel van körülvéve. A természetes akadályokon kívül azonban még hatalmasabb gátolói a zavartalan közlekedésnek az őslakók, a teljesen nomád életet élő arabok, akik nagyon gyűlölik az európaiakat. Az a kevés kutató, akinek eddig sikerült megtekinteni a titokzatos várost, nevezetesen hírnévre tett szert. Most természetesen valamennyire megváltozott már a helyzet, mert Anglia átvette a vidék fölött az uralmat. Néhány héttel ezelőtt hatoltak be az angolok a titokzatos birodalomba, ahol messé értékű kincseket és műemlékeket találtak, amelyeket már el is indítottak utnak Londonba, a Britisch Muzeumba.

Petra város legtöbb épülete még az ókori római időkből származik. A legimpozánsabb a nagyszerű Khaznet-el-Farion, a Faraó kincse, amelynek monumentális oszlopcsarnoka messze vidékekre látható. Hadrian császár egy gyönyörű Isis templomot is építtetett, és csaknem teljesen érintetlenül őrizte meg régi pompáját a város keleti részében kimagasló császári vár, ahol állítólag maga a Faraó lakott. A környékbeli beduinok elképzelhetetlen értékű kincsekről beszélnek, amelyek még mindig a romok közzé vannak rejtve. Ennek a legendának van is alapja, mert a nabateusok kereskedő és

tengerész népek voltak, akik az ókor egész világát beutazták. Birodalmuk Krisztus előtt mástól évszázaddal kelt életre és Krisztus után száz évig tartott. Hatalmuk olyan nagy volt, hogy még az egyiptomiak is férték tőlük. Érdekes, hogy ez a kereskedő nép, amely mellékesen még kalózkodással is foglalkozott, nagyszerű érzékkel bírt a kultúra és a művészet iránt. A gyönyörű paloták, szobrok, sírkövek, képek edények arra mutatnak, hogy az ókor legkultúraltabb népei közé tartoztak. A műkincseket idegen országokból, különösen Afrikából és Görögországból rabolták.

A nabateusok hatalmának a római hódító légiónak vetettek véget és a világtörténelem egyik legtragikusabb fejezete lehet ennek a népnek eltűnése a föld színéről. Ma már senki sem tud róluk semmi pozitívumot. A rómaiak letűnése után a sziklaország, majdnem egy évezreden át gazdátlan volt, a nagyszerű épületek és műemlékek között vadállatok tanyáztak. A múlt század közepéig alig is tudtak a régi nabateus világbirodalom létezéséről.

Az angol expedíció, amely most elsőnek hatolt be a romok birodalmába, a többek között a következő érdekes kalandról tett jelentést. Egy beduin, aki társait követni akarta, átlépte az egyik hatalmas épület romjainak küszöbét. Egyszerre megingott alatta a föld és még mielőtt ideje lett volna visszaugrani, lezuhant a mélységbe. Torkaszakadtából kiáltott segítségért, de hangját nem hallotta meg senki. Ekkor észrevette, hogy egy pincseszerű, beboltozott helyiségbe jutott. Elindult a fal mentén, egy szűk folyosón keresztül, mely mindig felfelé vezetett. Ekkor egy másik tágasabb helyiségbe ért, amelynek közepén egy urna állott. Ekkor visszamlékezett a legendára: ime, itt van a kincs, amelyről oly sokat beszéltek és amelyben mindenki hitt. Tényleg így is volt, egyelőre még fel sem becsülhető drágakövekből

és műemlékekből álló kincseket fedezett fel. Magához vett néhány darabot és emberfeletti erőfeszítéssel, valóságos labirintusokon keresztül a másik oldalon a napvilágra jutott, ahonnan ismét csak életveszedelmek árán jutott el Petrába.

Az 5 útmutatása alapján az angol expedíció megkezdte a rendszeres ásatásokat a környéken és igyekszik megtalálni az utat a földalatti katakombákhoz. Biztosan remélik, hogy olyan felfedezésekre fognak jutni, amely nagyobb világszenzáció lesz, mint Tutankamen sírja.

MOZI

— Monte-Carló. A világ egyetlen városát sem használták még fel annyiszor a drámai cselekmény színhelyéül, mint Monte-Carlót. Festői fekvése, gyönyörű építkezései, parkjai, a játékkaszinók mint ha direkt erre a célra építettek volna. És talán egyetlen egy film sem adja vissza oly hiven, oly szépen Monte-Carló ezer és ezer szépségét, mint az Apollóban ma műsorra kerülő Monte-Carló c. dráma, amely hatalmasan lendülő és mindvégig izgalmas témájával feltétlenül a szezon egyik legerősebb sikerét könyvelheti el. Betty Balfour, az angol Mary Pickford játszva a főszerepet, méltó versenytársa lesz amerikai riválisának. P. Sorore, a világhírű excentrikus zeneművész teljesen új műsorrall lép fel, s ha mondhatnók gazdagítani fogja híveinek taborát. Művész még nem lett oly rövid idő alatt népszerű itt Váradon, mint Sonore, aki feltétlenül meg is érdemli ezt az elismerést.

— Sigfried and Victoire, a világhírű francia táncospár ma lép fel először a Dorian-Film-színházban. Sigfried and Victoire a londoni Colosseum és a párizsi Casinó de Paris, legutóbb pedig a bukaresti Alcazar színpadján léptek fel óriási sikerrel. A híres táncospár, amely az eredeti black bottom táncot fogja bemutatni, több ízben szerepelt filmen is, így többek között a Dorian-Film-színház által bemutatott „Cirkusz árvái”-ban. A táncospáron kívül látható a „Doktor úr” című vígjáték, amelynek főszerepét Reginald Denny alakítja. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jön: „Práter Mizzi”.

Heyman szinkör

Kedd: Velencei szerelmes éjszakák. Arletta Marschall.

Szerda: Velencei szerelmes éjszakák. Arletta Marschall és Leon Mathot.

Csütörtök: Velencei szerelmes éjszakák. Arletta Marschall és Leon Mathot.

TÓTH kalap, úri divat és fehérnemű üzlete megnyílt Reg. Ferdinand-ut 10. Stern-palota (Nógrádi szabóüzlet)

Napoleon bajusza

*

Napoleon bajusza vadonatúj fogalom. Napoleonnak ugyanis nem volt bajusza. Rajta kívül talán csak a korabeli legitimista arisztokrácia nem viselték a férfiaságnak ezt a pödörhető jellegzetességét. Azok a hősök, akik a nagy Bonaparte udvarát képezték, a főmunkáért képes emlékek szerint kihiroán bajuszosok voltak. Eddig soha nem jutott eszembe, hogy Napoleonnak nem volt bajusza. Akkor jöttem erre rá, amikor egy könyv került a kezembe, amelyben Napoleon arcára bajuszt rajtolt egy iskolásgyerek. A bajuszos Napoleon a stréber, rideg vezér-gazgató típusára világított és ezt a gondolatot ébresztette bennem: Napoleonnak nem volt bajusza. Erre a gondolatra a feléledő büszkeségem éreztem dagadni. Meggyőződésem, hogy ezen a területen rajtam kívül még nem járt senki, az iskolás gyereket kivéve, akinek nyomdokain sikerült eljutnom erre az ismeretlen csodás vidékre.

Szorgalmasan rőttem az utat hófehér, de nem havas tájakon. Lábam nyomán többnapos puder-téleg pora kavargott. Végre a harmadik napon szembe találtam magam az első élőlényvel. Valami vad törzshöz tartozott. A keze és a lába reszketett. De nem az én jelenlétem miatt. Szája körül különös mosoly vibrált. Legalább ötven éves mosoly, mégis éppolyan szervilis, mint kortársaimé. Majd a földbe gyökerezett a lábam, amikor rámpillantott és oldalához lendítette a karját. Az oldalán hosszú kardtokban egy betetve figyelget. Halk jajszó futott ki a szájamon. A különös ember baltegyerében kis bádoggal csupor villogott. Két ujj között pedig valami fehér szappanfélé darab. Nem a betetvánt rántotta elő, de ez mind egy volt. Zsebéből hirtelen egy pénzli tűnt a napvilágra. És ekkor az izgalom térdre rogyasztott.

— Az istenért! Ne bántson! — kiáltottam akaratlanul. Aztán érveket vonultattam föl a védelmemre.

— Gondoljon azokra az édes kis lányokra, akik közül majd egyszer kiválasztom a feleségemet. — Gondoljon a leendő családomra. Egy tizenkét-tizenhárom éves ötéves leány. Óh! Borzalom!

Keservesen elkezdtem zokogni. Fölbugyborékoló könyeimtől észre sem vettem, hogy körülöttem a talaj csupa szappanhab és a lábamra is freccsent már belőle. A vad ember rám sem hederített. Fürgén szappanozta Napoleon arcát. Nagynehezen megnyugodtam. Értettem, hogy alkalmatlan vagyok, tovább mentem a merész úrra orr hegy-háta felé. Hátrafordultam és ekkor láttam, hogy a kezével a borotvájával kaszálni kezdett a csodás vidék szakállt termő beszappanozott talaján. A föld alatt ott hevert az iskolásgyerek elejtett zászlaja. Főlemeltem és vittam a környék legmagasabb pontja felé, ahol harsona diadallal kitűztem a vépett szimbólumot.

Napoleonnak nem volt bajusza. Ha lett volna, semmiben sem különbözik a császár hadseregének tagjaitól. A hősöktől és a lelketlen stréber direktor urak típusától.

Marton István.

Hatályon kívül helyezik a gyorsított eljárásról szóló törvényt

Az igazságügyminiszter szenzációs nyilatkozata

Néhány esztendővel ezelőtt az egész erdélyi ügyvédkar ellenzése dacára életbe léptették az ugynevezett gyorsított bírói eljárásról szóló törvényt, amelynek az lett volna a célja, hogy az igazságszolgáltatás menetét meggyorsítsa és az impérium átvétele óta elintézetlenül heverő perek ezreit elintézhetővé tegye. A törvénytervezet alig került nyilvánosságra, még a beavatottak is csak akkor tudtak róla, amikor már késő volt rajta változtatni.

A törvény — amint az előrelátható volt — éppen ellenkező célt ért el, mint amiért készült. Merv formalizmusával és az életviszonyok teljes ignorálásával megköthette a bíróságokat, csaknem lehetetlenné tette a perlekedést és olyan zavarokat idézett elő az igazságszolgáltatásban, amelyek már-már katasztrófális csődre vezettek. A régi magyar polgári perrendtartás szervesen összefüggő jogi intézményei közé minden logikus megfontolás nélkül regátblí procedurákat vett fel, amelyek nem tudtak összeforrti az érvényben levő törvény szellemével.

Mintaképe volt ez a törvény a tervszerűtlen és minden praktikus érzék nélkül készült egységesítésnek és így természetes, hogy elsősorban az ügyvédek, de minden erdélyi jogász is éveken keresztül tiltakozott a törvény ellen; ez volt az, amely a többek között a portárel intézményt is megvalósította, amely a bíraktól nem annyira jogszolgáltatást, mint inkább pénzügyi igazgatási tevékenységet követelt és amely olyan merev és olyan formalisztikus szabályokat állított föl, hogy egyenesen lehetetlené tette a perek befejezését.

Most, úgy látszik, végre eredményre vezet a gyorsított eljárásról szóló törvény ellen indított akció. Többszöri módosítási kísérlet után az Averescu kormány igazságügyi minisztere, aki személyesen győződött meg a törvény tarthatatlanságáról, Bukarestbe hivatalos helyen a következő kijelentéseket tette:

— A gyorsított bírói eljárásról szóló törvény tanulmányozására kiküldött bizottság elhatározta a törvény hatályon kívül helyezését, mert módosításokkal nem érhető el a törvény megjavítása. A vonatkozó törvényjavaslatot a legfőbb törvényhozó tanács elé terjesztették véleményezés végett.

Az igazságügyi miniszter elhatározását Románia minden jogásza a legnagyobb örömmel üdvözli és reméli, hogy az új törvény végre megfogja hozni a régóta várt gyors pontos és az életviszonyoknak megfelelő igazságszolgáltatást.

Maga ment be a kórházba egy hasbaszurú asztalos

— Saját tudósítónktól —

Tegnap éjjel 12 órakor egyfogatu bérkocsi állott meg a Biharmegyei kórház előtt. A kocsiból egy férfi szállott ki és az eléje siető portást arra kérte, vitesse a műtőterembe, mert egy félórával előbb hasbaszurta.

Azonnal megoperálták a esodálatosan szívós embert, akinek hasán mély szurt seb volt, azonkívül karján is könnyebben sebesült.

Operáció után elmondotta az ember, hogy Kiss Ignácnak hívják, 32 éves asztalos, és így történt a megsebesülése:

Tegnap estefelé betért egy

Bukovina (v. Varju)-utcai korcsnába, ahol pár pohár bort ivott meg. Ott volt az ivóban egy Harsányi és egy Varga Zsiga nevű ember is. Ez a Varga egy házsártos, nem is nagyon beszámítható ember, már kétszer ugrott bele a Kőrösbe.

Italozás közben össze is szóllalkoztak, de a jelenvolt Ferdean detektív lecsillapította őket.

Kiss Ignác 11 óra tájban hazafelé indult. Ahogy kiért a Calea Aradului—Aradi-utca, észrevette, hogy Harsányi és Varga követik, sőt Vargánál egy fényes tárgy van.

Amikor utánna kiáltottak, hogy álljon meg, megállott, szembefordult támadóival és Varga hasbaszurta.

Irtózatossá fájdalmait dacára gyalog ment el a Str. Alexandrii (Teleky)-utcaig, ahol kocsit talált és a kórházba vitette magát.

Kiss állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Az esetről a rendőrségnek Ferdean detektív tett jelentést és ő vezeti a nyomozást is a merénylő Varga kézrekerítése végett is.

Ötméteres ősember élt Amerikában

Egy amerikai tudós nagy feltűnést keltő felfedezése

Tudományos körökben nagy feltűnést keltett dr Hrdlicka Elek archeologusnak, az amerikai Anthropological Association előadásának előadása, amelynek keretében a tudós beszámolt az amerikai archeológiai és anthropologia leletekről. Dr Hrdlicka ezek alapján kimutatta, hogy Amerikát Kolumbusz által történt felfedezése előtt nemcsak indiánusok, hanem kínaiak, japánok és polinéziaiak is laktak.

Még nagyobb feltűnést keltett azonban az archeologus másik megállapítása. Leletek alapján ugyanis kimutatta Hrdlicka, hogy Amerikában abban a geológiai korszakban, amikor a földön ősvilági szörnyek tanyáztak, hatalmas ősemberek éltek Amerikában. Bizonyított erre az a sziklarajz, amit Arizonában találtak és amely egy hátsó lábain lő dinoszauruszt ábrázol. A prehisztórikus művész minden valószínűség szerint élő modell után készítette el rajzát, ami annyit jelent, hogy ebben a korban is éltek emberek, sőt már művészet is volt a világban. Sokkal érdekesebb

azonban egy másik sziklarajz, amely egy dinoszauruszt ábrázol, amint egy emberre készül ugrani. Ha feltesszük, hogy a rajz arányai valóságosak, akkor az időben élő ősember legalább 5 méter magas volt.

Akármilyen fantasztikusnak is látszanak ezek az állítások — mondta dr Hrdlicka — mindenesetre a legnagyobb figyelmet érdemlik meg, mert egy harmadik rajz is megerősíti azt az állítást, hogy történelemelőtti ember sokkal nagyobb volt, mint történelmi ember. Ezen a harmadik sziklarajzon egy masztodon látható egy ember mellett. Ennek a prehisztórikus műnek nagyságaránya is azt bizonyítja, hogy ebben a korban ősméteres emberek jártak a földön.

Kevés a valószínűsége annak, hogy a tudományos világ ellenvetés nélkül el fogadja Hrdlicka hipotézisét, de ha elfogadja, akkor az teljes összeomlását és fel-forgatását jelenti mindannak, amit eddig tudunk az emberi nem őskoráról.

Makulatura
papír
nagy tételben
olcsón
kapható a
Hegedűs Hírlapirodában

Volgahajós

Várkonyi Mihály -- Viliam Boyd

Színház

Heti műsor

Szerda este 8 órakor: Uraim csak egymásután C bérlet.

Csütörtök este 8 órakor: Uraim csak egymásután. A bérlet.

Péntek este 8 órakor: Uraim csak egymásután. B bérlet.

Szombat délután fél 4-kor: Alexandra, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este 8 órakor: Orlov, C bérlet.

Vasárnap délután fél 3-kor: Párisi kirakat, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Cirkuszhercegnő.

— Felhívás a t. bérlelőkhöz. A színház igazgatósága felkéri a t. bérlelő közönséget, hogy a már esedékesse vált bérleti összegeket a színház titkári hivatalában délelőtt 10—1-ig és délután 4—6 óráig befizetni szíveskedjenek.

— Ma, kedden este a Völégény-hajója, a gyönyörű zenéjű Szabados operett kerül színre B bérletben.

— Uraim csak egymásután Szerda estére ismét műsoron lesz ez a pompás ujdonság. Szerdán C, csütörtökön A és pénteken B bérletben megy a darab.

— Szombat délután Alexandra. A nagy sikerrel felújított Alexandrát szombat délutánra ismét kintüzte az igazgatóság. A címszerepet ezúttal Aggházy Melinda fogja énekelni.

— Az Orlov felújítása. Az elmúlt év egyik slágerét az Orlov operettet e héten fogja felújítani a társulat. A repriz szombat este lesz Zöldhelyi Annával, Simon Évivel, Stoll, Bányász és Tompával a főszerepekben. A zenéi részt Wiesmüller karnagy intézi.

— Párisi kirakat és Süt a nap. Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a Párisi kirakat, délután fél 6 órakor Zilahy Lajos kitűnő életképe a Süt a nap kerül színre.

Perzsaszőnyeg,

továbbá gyári futó és ebédülő szőnyegek, hencser-átvetők, ágy és asztalgarnitúrák, uti és flanel takarók, paplanok, gyönyörű csipke és matrasz függönyök

Üzletfelosztás miatt versenyen kívüli olcsó árak mellett

Czillér Imre
nagyáruházában

3471—4

Mi újság?

A Waldbauer-Kerpely

vonósnyegestársulatot legutóbb a pesti Zeneakadémián tartott hangversenyük alkalmából, midőn sok művészi dicsőséggel járt angol-szágai turnéjuk után koncerteztek Pesten, a közönség kitűnő ovációkkal üdvözölte s az élénk, forró üneplésnek jóleső összes jelével halmozta el ezt a pompás kamara-zene együttest. A londoni lapok valóságos dythrambusokat zengenek Waldbauerék művészi teljesítményeiről. Waldbauer Imrét, mint primáriust a stílus hűségének szigorú szemelőtt tartását s csillogó elánját, s főleg mintaképű szolgáló remek Beethoven interpretálását illetőleg Joachimmal hasonlítják össze, mint vezetőt páratlanul mondják, Kerpely Jenő tanár pedig Popper Dávidra és a cseh-vonós négyes örökké felejthetetlen legerősebb oszlopára, az öreg Wihánra emlékezteti Albion zenerajongó fiait.

Waldbauerék londoni tartózkodásuk alatt meghívást kaptak lord Roseberry palotájába, s impresszáriójuk már most lekötött egy a jövő „season”-re szóló szerződést 5 londoni koncertre, s egy hosszú lélegzetű Ir- és Skótszágai turnéra. A nyáron ugyancsak Waldbauerék nyitják meg a salzburgi ünnepi játékok sorozatát. Így halad ez a dicső zenei együttes „játszva” az életen keresztül, diadalról-diadalra!

Jön!

HARRY PIEL

a vadállatok közt.

Harry Piel jubileumi filmje

* A biharmegyei és nagyváradai orvos-, gyógyszerész és természet-tudományi egyesület folyó hó 9-én, szerdán délután 6 órakor a zsidó lyceum dísztermében szakulást tart. Tárgysorozat: dr. Schwimmer László: „Betegbemutató.” Dr. Silbermann Jenő: „A colloid chemia orvosi vonatkozásai I. rész: A szaglás és ízlelés colloidális chemiája és fiziológiája.

* Eltemették Steiner Miksát. A résztvevők impozáns megnyilvánulása mellett kísérték utolsó útjára az élete derekán hirtelen elhunyt Steiner Miksa nagykereskedőt. A temetésen testületileg képviseltette magát a Kereskedelmi Csarnok és ott volt teljes számban a NAC vezetősége is. — Fuchs Benjámin főbbi magasan szárnyaló gyászbeszédében méltatta az elhunyt érdemeit s az elhunyt jóbarátai kézen vitték ki az egyszerű fekete lepellel takart koporsót a váradvelencei temetőbe.

* 64,083 szivar. Ennyi szivart szívott el 35 év alatt egy német ur, aki pontosan feljegyezte mindig a vásárolt szivarok számát. Ezenkívül 30,878 cigarettát és 227 font dohányt pipában. Az illető sohasem kapott nikotinmérgezést.

x Hencserek részlete Mansbergernél, Bul. Reg. Ferdinand 17.

* Beteg a rendőrprefektus. Marcus István rendőrprefektus tegnap dél óta gyengélkedik. Könnyebb természetű náthát kapott, amelylyel néhány napig a szobát kénytelen őrizni. A rendőrprefektus betegsége ellenére, ma is fent volt rövid időre hivatalában, ahol a napi eseményekről informáltatta magát.

* Élettudomány. Temesvárt Élettudomány címen havi folyóirat jelenik meg, amely azt a feladatot tűzte ki maga elé, hogy tudományos rendszerességgel foglalkozzék a helyes életmód fontos problémáival; a lélek és a test egyensúlyának, a test helyes művelésének és ápolásának kérdéseiről, a lelki működésének tudatosítását, a lelki feladatait foglalkoztatják ezt a folyóiratot, amely minél szélesebb körű elterjedést érdemel. Legújabb számában Madary Károly irt vezetőcikket, s számos figyelemreméltó közlemény tölti meg a lapot, melynek előfizetési díja egy évre 150 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Temesvár III. Tirol-utca 88. szám.

x Utlevél és vízumügyekben a Hegedüs Hirlapiroda mindenkinek szívesen szolgál felvilágosítással.

* Nem az Andriská vendéglőben fogták el Staront. A csütörtök esti halálosvégi autógázolásra leközölt tudósításunkban a rendőrség jelentése alapján azt írtuk, — hogy az autó vezetőjét, Staron Sándort, vig mulatozás közben éjjel után 3 órakor az Andriská-éle vendéglőben fogták el. Mint most utólag értesülünk, ez az információ téves volt, mert Staron a szerencsétlenség estéjén bent sem volt Andriskánál, ahol különben is már 12 órakor záróra van.

x Ön utazik? Vizumait gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában rendelje! Telefon 458.

x Minden rendű és rangú hölgy jó és figyelmes kiszolgálásban részesül Kováts Sándornénál (Nálgesztelep), hol a legjobb, legkényelmesebb egészségi, legraktikusabb toaletti eszközök rendelhetők. 1

x A legújabb kotta lágerek Armonia kiadások kaphatók a Hegedüs hirlapirodában. Halló, halló foxtroit 30 lei. Columbia 30 lei. Black Bottom 30 lei. Sevilla, Sevilla 30 lei. La Bucuresti Charleston 25 lei. Parfumul Shimmy 25 lei.

* Vizumozás gyorsan, pontosan a Hegedüs Hirlapirodában. lasszon

Irathozzon be a Hegedüs kotta- és köcsönkönyvtárba

x Cirkuszhercegnő operett kottájából külön darabok kaphatók 24 leiert a Hegedüs hirlapirodában.

Rövidárúk

zsalag, csipke, keztük,

Harisnyák

3471—3

zsebkendők, nyakkendők

Fehérneműek,

Asztalneműek,

vásznak, zefirek,

üzletfelosztás folytán

legolcsóbban beszerezhetők

CZILLÉR IMRE

nagyáruházában

E. Faber, New-York

„Van Dyke”

ironja és gummija

világmarka!!

Romániai vezérképviselő és lerakat:

SOMOGYI ÁKOS, ORADEA
Aradului 27.

ÓTÁTRAFÜRED

Stary-Smokovec

a Magas-Tátra legnagyobb gyógyfürdője 1020 méter magasságban.

Grandhotel Tátra-Szanaszatórium

Felséges magaslati téli klíma Ragyogó napsütés. Kitűnő ellátás.

Hízókúra Dietás konyha.

Vízgyógyintézet

Törpefenyő és szénsavas fürdő.

Napkúra. Téli sport Rödlipálya.

Sítanfolyam. Korcsolyapálya.

Ótóri tea. Tánccsütyök.

Jazz-band. Jutányos árák.

Fürdőorvos: dr. Szász Emil.

Tüdőbajosok kizárva.

Felvilágosítást ad a Hegedüs Hirlapiroda Oradea és Fürdőigazgatóság Stary-Smokovec C S R.

Kabát és ruhaszövelek

férfiöltöny-szövelek,

vásznak, fehérneműk

üzletfelosztás miatt igen

olcsón elárusítottak

Czillér Imre

nagyáruházában

A román és a magyar delegátus félnapos vitája a Népszövetség előtt az erdélyi birtokperben

Juniusban újra foglalkozik az ügygel a nemzetközi fórum

Genéből jelentik: A Népszövetség főtanácsának tegnap délutáni ülésén kizárólag a magyar állampolgárságot optált erdélyi földbirtokosok ismertetése kisajátítási peréről volt szó. A per közvelem előzménye az, hogy a párisi román-magyar döntő-bíró Cedergranz (svéd delegátus) elnökölte alatt annak idején kimondta saját illetékességét arra, hogy a többszáz volt erdélyi jelenleg magyar állampolgár) földbirtokosok kártérítési kereset ügyében döntést hozzon. — Románia delegátusa ezt a döntést nem fogadta el, mivel szerinte egy nemzetközi fórum már 1923-ban elutasította a magyar optások hasonló kérelmét. Így került az ügy a Népszövetség főtanácsa elé.

A tegnap délutáni ülése Titulescu, Románia delegátusa kifejtette álláspontját, hétgyedórás beszédében. Mint budapesti lapok megjegyzik, Titulescu nagy ügyvédi készséggel és ékesszólással védte álláspontját. Először is hivatkozott a Népszövetség tekintélyére, amely — szerint — nem egyezhet vele, hogy olyan panaszokat tárgyaljanak, amiket már egyszer elutasítottak. Ezután a kérdés lényegére térve azt állítja Titulescu, hogy

a román kisajátítási törvény: szükségrendszabály, amely a szovjet és Nyugat-Európa közötti titkó államokban a bolsevizmussal szemben a békés forradalom útján kénytelen megteremteni a társadalmi rétek átcsoportosítását.

Titulescu elismeri, hogy az agrárreform áldozatokat követelt, és felsorolja néhány magyar arisztokrata nevét. Szerinte igazol van az, hogy a kisajátítás — pépjólti rendszabály a háború áldozatai érdekében.

Végül különös nyomatókkal állt Titulescu arra, hogy, ha teljesítik a magyar igényeket, mentesítvén az optásokat az agrártörvényhozás következményeitől, ez annyit jelentene, hogy a volt erdélyi földbirtokosok az egész világgal ellentétben a magántulajdon megítámadhatatlan elvéhez jutnak.

Titulescu közel kétórás expozé után szünet volt, majd Gajzágó László dr, a magyar optások jogi képviselője részletesen,

erős jogi megvilágításban ismertette az anyagot. Leveleket olvasott fel, hogy

illusztrálja az agrárreform egyoldalúságát és azt, hogy a kisajátítást kártalanítás nélkül hajtották végre.

Rámutatott Gajzágó dr a Népszövetségnek arra a kötelezettségére, hogy a döntőbírósi eljárást fejleszteni tartozik.

A Titulescu által kifejtett álláspontot Gajzágó dr

megfélemlítési kísérletnek mondja.

Kéri végül Gajzágó dr, hogy a két nemzet (román és magyar) delegátusából alakult döntőbíró helyett

fogadják el a Népszövetség főtanácsa által kijelölendő

semleges döntőbírákat, vagy pedig terjesszék az ügyet a hágai nemzetközi bíróság elé.

Válaszában Titulescu igyekezett az egész peranyagot újból megvitatás tárgyává tenni és ellentéteket próbál kimutatni a népszövetségi főtanácsnak egy 1923-ban ez ügyben hozott határozata és a román-magyar döntőbíró illetékessége között. E végből ismét az 1923-as brüsszeli tárgyalásokat hozza elő Titulescu és azoknak eredményét (t. i. a magyar optások igényének elutasítását) újból ismételten államszerződéseknek feltüntetni.

Gajzágó László dr viszonzásában hangsúlyozta, hogy a párisi vegyes döntőbíró elé terjesztett kártérítési panaszoknál (tehát jelen esetben

nem kisajátítási, hanem elkobzási esetekről van szó.

Kéri Titulescut, járuljon hozzá, hogy azt a kérdést: vajon a döntőbíró tullepte-e illetékességét — állandó nemzetközi bíróság elé terjesszék. A brüsszeli állítólagos államszerződés kérdésében utalt Gajzágó dr arra, hogy ez a szerződés tartalma szerint még akkor is közömbös lenne, ha tényleg létrejött volna. Végül kijelentette, hogy a népszövetségi főtanácsot ebből a kérdésből csak az érdekelheti, hogy a román kormány visszavonta bíróját a párisi vegyes döntőbíróból, tehát a Népszövetség tartozik intézkedni pótbíró kiküldése iránt.

Ezzel a vita lezárult. Streseman német külügyminiszter, tanácselnök javaslatára Chamberlain angol külügyminisztert választották meg a kérdés előadójává, míg Ishii-t (japán) és Vilegas-t (kubai) társelőadókká nevezték ki. A tanácskozás folytatását a júniusi ülészakra halasztották.

Egy évre meghosszabbítják a jelenlegi lakbértörvényt

— Saját tudósítónktól —

Lapunk vezető helyén foglalkozunk a lakbértörvény-tervezetről keletkezett zavarokkal és megemlítjük, hogy a mai körülmények között mértékadó körök a problémát csak úgy látják megoldhatónak, ha a jelenlegi lakbértörvényt egyetlen

szakaszból álló új törvénnyel egy évre fogják meghosszabbítani.

Lapunk zártakor vesszük a hírt, hogy az „Adeverul” feltételül hiteles forrásból értesül, hogy a kormány már döntött. Is a lakbértörvény sorsa fölött és tényleg arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy szakasz-

ból álló törvénnyel egy évre meghosszabbítja az összes érvényben lévő lakbérleti szerződéseket.

Ugyanebből a forrásból származó értesülés szerint a lakbéreket a háború előtti bérek tízenötszörösében fogja megállapítani az egyszakaszos új törvény.

„Kutyáknak és kinaiknak tilos a bemenet”

Sanghai, amelynek sorsa pillanatnyilag a világ ideges érdeklődésének központjában áll, a kínai birodalom leggazdagabb és legjelentősebb helye. A Jangtse folyó torkolatvidékén fekszik, s így itt jutnak össze Kína legtermékenyebb részének gazdasági szálai.

A Jangtse-Kiang a legnagyobb kinaik tartományokon hömpölyög át s aki a torkolatát megszállva tartja, az egyúttal ura Kína gazdag belsejének is. A nagy kínai folyam legalsó szakaszát Vusungnak hívják s ugyanez a neve annak a helynek is, amely közvetlenül a tenger mellett fekszik.

A Vusung-sanghai vasutvonal volt a Mennyei Birodalom első vasútja s építése annak idején óriási felháborodást kel-

tett a régi Kínában. A többszáz méter széles folyó balpartján emelkedik a város. Délebbre a hatalmas falakkal körülvett kinaik negyed terület, amely lényegében évezredek óta nem változott s ma is oly rendszeretlenül épített kis, piszkos házakból és hihetetlenül szűk utcákból áll, mint az angolok bejövetele előtt.

Az idegen negyed

A kínai várostól északra terül el az idegen negyed. A folyó partján csaknem két kilométer hosszúságban

gyönyörű paloták

emelkednek, a nagy bankok s a nagy áruházak épületei, míg a szép körutak és sugárutak a part felől indulnak a város belsejébe.

Az idegen negyed lakossága magától értetődően szintén kilenczedszázéves kínai, de már nem az a szegény kuli nép, amely a kínai városban lakik, hanem többnyire

elegáns házakban élő kínai kereskedő.

Ez az európai város a „settlement” vagy „koncesszió”, mint manapság a sajtóban nevezik.

Az utcák furcsa keverékét mutatják a civilizált és a kelet forgalmának.

Az autók százával futnak

a nyílegyenes kövezett vagy aszfaltozott uttesteken, rendes villa-

mosközlekedés van, villanyvilágítás, csatornázás és forgalmi rendőrség, de az amerikai arányok között még

ma is látni a riksákat húzó kulikat

vagy az egykereke gyorsfutó kordékat. A járókelők ruházata többnyire a szines és lágy kínai viselet. Ennek az európai negyednek két legszebb utcája a Nanking-Road, a kereskedelmi élet központja és a Fuchow-Road, amely különösen éjjeli életével és nagyszerű mulatóival vonja magára a figyelmet.

Régen és most.

Az európai település kezdetén Kína még aludt. És fehér embernek olyan föltétlen tekintélye volt a sárga fölött, hogy semmiféle nemzeti fölháborodást nem váltott ki az a megáldozó szörnyű tábla, amelyet az európaiak a gyönyörű városi park kapurácsára szögeztek:

„Kutyáknak és kinaiknak tilos a bemenet.”

Ma már nem lehetne kiszögezni a városi park kapujára azt a bizonyos „kutyának és kinaiknak” szülő táblát. A fölébredt Kína önérzete kisebb sértést sem viselne el.

Nagyenyedre szállították Magos Józsefet

Magos József állítólagos főhadnagyott tudvalevőleg a be-nyesvidéki gyilkosságok és kén-ki Ciordas és Bolcas be-nyesi ügyvédek kivégzése miatt a legfőbb semmitőszék 12 évi fegyházbüntetésre ítélt. Az ítéletet minap hirdették

ki Magos József előtt, aki eddig több mint 2 és fél évet töltött vizsgálati fogságban a nagyváradi ügyészség fogházában.

A jogerősen elítélt állítólagos főhadnagyot ma hajnalban erős fedezettel a nagyenyei fegyházba szállították.

SPORT

Holnapvégre mégis kisorsolják a bajnoki meccseket

Vasárnap startolnak a csapatok

A „Nagyvárad Estilap” csaknem állandóan napirenden tartotta a váradi bajnoki meccseket, amelyek valahogyan nagyon kitöltötték az időt. Felhasználásunkat illetően körök, úgy látszik szintén kellő figyelemre méltatták, mert mint teljesen megbízható forrásból értesülünk

holnap este egész biztosan kisorsolják a tavaszi bajnoki meccseket,

sőt elárulhatjuk azt is, hogy

már vasárnap délután komoly starthoz állnak az összes csapatok.

Egyszóval, ha kissé későn is, de újból nekikendül a friss, eleven élet a váradi pályákon, de hogy a szezon olyan eleven lesz, mint tavaly, azt nehezen tudjuk elképzelni. Vederemo!

○ Tréningeznek a tenniszeczők. Míg a labdarúgó szezon csak vasárnap veszi kezdetét hivatalosan, a váradi tenniszeczők nem tétováznak olyan soká és az első kedelmes tavaszi napon már tréningbe is álltak. Szorgos munkaszedők gyorsan hozzák sorra rendbe a Sporttéren lévő pályákat, hogy — igen helyesen — ne vesztessenek el egyetlen kedvező alkalmat sem. A tenniszeczők tehát megelőzték a labdarúgókat és az előjelekből ítélve, a szezonjuk is változatossá ígérkezik.

**Román
Német
Francia
Angol**

**könyv-
ujdonságok**

**a Hegedüs
Hirlapiroda
kölcsonkönyvtárban**

Egy óra 40 lei

Mindenféle kotta-ujdonságok, szakkönyvek, a legújabb szépirodalmi könyvek, divatlapok, gyermek, kézimunka és fehérnemű divatlapok állandóan nagy választékban a **Hegedüs Hirlapirodában**.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állástkeresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« jezésére külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyezzék fel a hirdetés mellett álló kis számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra

LEVELEZÉS

GRIM M. Gyerekek jól vannak. Semmi komolyabb esemény. Sok üdvözlöt Józstól.

SZANATORIUM. Haragszik vagy beteg? Miért nem ad életjelt magáról. Kovács. 36

LADYT felkérem, legyen olyan kedves vegye át a küldött levelet. Válaszát türelmetlenül várja Gentlemanja. 37

SZIVEM, adjál életjelt magadról, nem bírom ki tovább. Imádlak. 33

KERESEK 30—35 éves, zenetudó egészséges nőt. »Férfjelölt“ a Hegedüs hirlapirodában. 35

B. J.-nek köszönet a küldöttékért, amit nagyon jóízűen a mások irigységére elfogyasztottam. A bizonytalan viszontlátásig. 42

PARIS. Levél rendesen megjött, válasz tegnap ment. J.-t nehezen várjuk minden nap. Csókolunk. 40

LAKÁS

TOBB csinos egy ágyas butorozot szoba, központban azonnalt fűtés, világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet »Metropol“ szálloda portásánál. 438

KERESEK március 15-ikére egy különbejárátu butorozot szobát, lehetőleg fürdőszobával, reggeli és ebéd kosszítal. Simon Evi, Színház.

NEGY szobás modern lakást keresek főutcán. »Magas lépés“ jelgére választ kiadóba. 30

BUTOROZOTT vagy üres szobát keres Olasziban magános férfi. Cimet a Hegedüs hirlapirodába »Álandó“ jelgére.

ALKALMAZÁS

DEUTSCHES Fraulein sucht stelle zu ein oder zwei Kinder. Adresse an das Blatt unter Fräulein. 41

MINDENES főzőnő ajánlkozik uriházhoz. Coşalniceanu (Várady Zsigmond) utca 10. 39

EGY fiatal borkereskedő segéd állást keres. Cime: Krausz, Bányasor 9. — Ugyanott 10 kiló kóser libaszir eladó.

ROMANUL, magyarul jól beszélő bolti kiszolgálónőt azonnali belépésre keresek. Csendőriskola, kantin.

TISZTESÉGES leány állást keres üzletbe v. egy nagyobb gyermek r. ahol teljes ellátást kaphat. K. likus egyiet, Ciorogariu püspök () utca 33. 7

NEGY közép osztályt végzett fiut gyakornoknak felveszek. Róth M. utóda. 38

HAZVEZETŐNÖT április 1-i belépésre felvesz Kaufman Jenő bankigazgató, Nagykároly. 31

ÖNALLÓ ügyes főzőnő uriházhoz ajánlkozik. Bunytay-ligetben. Virág-u. 1. 34

ADÁS-VÉTEL

Perzsa- szonygegek

legfinomabb külföldi fonalak szonygegek készítéséhez
Se'yem fonál (Wistra, kgr. 650 lei
Imperial fonál fényes kgr. 520 lei
Vastag 4 szálal tonál kgr. 4-0 lei
Fejvető angol cérna kgr. 340 lei
Selyem fejvető. 60 lei

**Legolcsóbb
bevásárlás. Iorrás!
Székely-nél**

Pictor Grigorescu-utca 4 szám 3238

CSERMELY Gyula: Vörös kérdőjel című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedüs hirlapirodába. 6

SIENKIEVICZ: Quo Vadis című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedüs hirlapirodában. 22

ELADÓ egy zsák disznónak való krumpli. Decebal (Vitéz) utca 25. Nagynénál. 21

EBÉDLŐ butor jókarban eladó. A. Treb. Laurian (Pereces) utca 11. bal. 32

Új könyvek

a Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárában:

Anita 100s: Szókék előnyben (világhírű amerikai regény)	3472	Sudermann: Kegyenc	3482
Bettauer: A kalandor	3477	Wells: Halhatatlan tűz	3470
Bettauer: Egy világáros mélységeiből	3476	Gyermekeknek meséskönyvek:	
Bettauer: Liike nyomában	3478	Paulini B.: Dugas Matyi birodalma	3464
Bettauer: Fokról fokra	3479	Paulini B.: Hétfülű számár meg a háromfüllű nyul	3469
Bettauer: A világ leggazdagabb emberé	3480	Móra Ferenc: Dióbél k irányfi	3465
Duhamel: Éjféli vallomás	3473	Sebők Zsigmond: Csutora Jancsi kalandozásai a levegőben	3467
Földi: Szahara I.—II	3481	Sebők Zsi. mond: Kujon és Kaján	3468
Gabányi: Megbilincselte ember	3475	Kemény Gy.: Ezeregyéjszaka legszebb meséi	3466
Laczkó Géza: Sátán Trismegistos olvasója	3474	Gárdonyi G.: Nevető könyv	3463
Móricz Zsigmond: Vidéki hírek	3471		

KÜLÖNFÉLÉK

SZEPEN mosok, vasalok, házalkozok ajánlkozom. Decebal (Vitéz) utca 25. Nagyné. 933

RACKET hurozást 100 leiig 1500 leiig és javítást vállalok. Cím: Velvart Imre, Densusiannu (Jókai Mór) utca 23.

x A saison legnagyobb két tanuló slágere: Szeret-e még? és Lesz-e Maga juszt is az enyém. Tangó Argentino. Kapható a Hegedüs hirlapirodában.

R e lei, gobelin és kelimiestést vállalkozok. Sablonpapír nagy választékban Str. Caragiale (Nyárlap) 8. sz. alatt szemben a kapuval

Üzlethelyiség kiadó

A Piata Mihailul Viteazul legforgalmasabb helyén az orthodox izraelita hitközség köcsé mészárszéke mellett egy, esetleg két üzlethelyiség azonnalt kiadó, vagy május 1-re bérbeadó. Értekezni az orthodox izraelita hitközség jegyzőj iradájában a hivatalos órák alatt

Gyermekkosk
ernyők, gummizások, szakszerű javítások 2888

Szöke Miklós gyermekkosküzemében
Piata Unrii 16.,
Saguna Kapucinus-utca sarok.

FORD

KAMION TEHERAUTO

használt, kifogástalan állapotban

olcsón eladó.

I. Vulcan (Nagy S.)-u. 17.

Patkányirtószer

1 doboz cca 80 patkánynak használati utasítással 80 lei
Meg nem felelés esetén tisztes pénzt adok vissza. Vidékra a pénz előzetes beküldése ellenében.

Stern József vaskereskedő

Oradea, Piata M. Viteazul 2 (Nagypiac-tér) Telefon 892